

# Комсомол

Легёны ВКП(б) Сыктывдінса Рајком да Рајсполком

№ 63 (246) || Јул 15-өд лун, 1937 во. || доныс 10 ур

## “СССР-са Верховнöй Сöветö бöржысöмјас јылыс положенїје” вынсöдöм јылыс

VII-өд созыва СССР-са Централнöй Исполнитељнöй Комитет IV-өд сессијалён шуём

СССР-са Централнöй Исполнитељнöй Комитет шуё: Вынсöдны „Сöветскöй Социалістическöй Республикајас Сојузса Верховнöй Сöветö бöржысöмјас јылыс положенїје.“

СССР Централнöй Исполнитељнöй Комитетса предгедател—М. КАЛЫНІН.

СССР Централнöй Исполнитељнöй Комитетса секретар—А. ГОРКИЙ.

Москва, Кремль, 1937-өд во, юл 9-өд лун.

## СССР-са ВЕРХОВНОЙ СОВЕТÖ БÖРЖЫСÖМЈАС ЈЫЛЫС ПОЛОЖЕЊИЈЕ

I-ој глава

### БÖРЖЫСАН ГИГТЕМА

1-ој статта. СССР-са Конституција 134-өд статта подув вылын СССР-са Верховнöй Сöветö фепутатјасöс бöржысöмјас нүбöдсöны бöржысöсјасöн всеобщöй, равнöй да всекыд бöржысан право подув вылын гусöн гöлдсүтöмön.

2-ој статта. СССР-са Конституција 135-өд статта подув вылын фепутатјасöс бöржысöмјас всеобщöй: СССР-са став гражданалён, кодјаслы тыриc 18 арös, најо расбöвöй да национальнöй принаđлежност вылö, вероисповеданje, образователнöй ценз, оседлост, социалнöй проisхождењије, имущественије, нöвчадајас пöлзүйтчöны бöржысан да бöржомаён loan правоби муччијаскöд откода.

3-ој статта. СССР-са Конституција 136-өд статта подув вылын фепутатјасöс бöржысöмјас равнöй: бид гражданнöлбн ем öти гöлöс; став гражданаыс бöржысöмьни участвујтöны откод основанијејас вылын.

4-ој статта. СССР-са Конституција 137-өд статта подув вылын нöвчадајас пöлзүйтчöны бöржысан да бöржомаён loan правоби муччијаскöд откода.

5-ој статта. СССР-са Конституција 138-өд статта подув вылын граждана, кодјас состојбни Краснöй Армија радијасын, пöлзүйтчöны бöржысан да бöржомаён loan правоби став гражданакöд откода.

6-ој статта. СССР-са Конституција 141-өд статта подув вылын бöржысöмјас дырjи кандидатјас высавлајтчöны бöржысан округјасын.

II-ој глава

### БÖРЖЫСЫСЈАСЛÖН СПІСОКЈАС

7-ој статта. Карјасын бöржысöмјаслöн спісокјас лöсöдсöны ужалис јој фепутатјас карса Сöветöн, а рајонјас вылö јуклöм карјасын—рајоннöй Сöветöн; сиктса местајасын—ужалис јој фепутатјаслöн сиктса (станцијаса, деревнијаса, хуторса, кишлакса, аулса) Сöветöн.

8-ој статта. Бöржысöмјас спісокјас сујсöны став граждана, кодјаслöн ем бöржысан право да кодјас олбны (пир лöб временнö) спісокјас лöсöдиг кежлö тајб Сöвет територија вылын, кодјаслы бöржысан правојасыг лishitbmöн.

9-ој статта. Бöржысöмјас спісокјас оз сујсöны јој, кодјасöс лishitbmöн ужалис јој фепутатјас соотвествујушшöй Сöветин да воинскöй частин лöб војсковöй соједићенејијен.

10-ој статта. Бöржысöмјаслöн спісокјас лöсöдсöны быд бöржысан участокын алфавитnöй пöрадокöн, ним, виch, арлыд да бöржысöмјас олан места индöмön да кырымавсöны ужалис јој фепутатјас Сöветса предгедателён да секретарён.

11-ој статта. Бöржысöмјас пöвсöс некод оз вермы лоны сујома öтикыс унжык бöржысан спісокö.

12-ој статта. Бöржысöмјаслöн спісокјас, кодјас (бöржысöмјас) состојбни воинскöй частјасын да војсковöй соједићенејасын, лöсöдиг

ны командованјеби командирöн да војеннöй комиссарöн кырымалöмön. Став мукöд војеннöй служашщöй: сусöбын бöржысöмјас спісокјас олан места серти ужалис јој фепутатјаслöн соотвествујушшöй Сöветјас.

13-ој статта. Бöржысöмјаслöн 30 лун војжык ужалис јој фепутатјаслöн Сöвет став јој бöдöм тöдмöдöм могыс бöшöдалö бöржысöмјаслыг спісокјас лöб обеспечиватö бöржысöмјаслы поžanlun тöдмасы тајб спісокјаснас Сöвет помешчöијен.

14-ој статта. Бöржысöмјас спісокјаслöн подленикыс вöгö ужалис јој фепутатјас соотвествујушшöй Сöветин да воинскöй частин лöб војсковöй соједићенејијен.

15-ој статта. Бöржысöмјаслыг спісок јој бöшöдан да бöржысан лун костын бöржысöмјас ассыс олан места вежгöн ужалис јој фепутатјаслöн Сöвет, код улын сijö овлis, сетö сылы Централнöй ižbirateliñejöй комиссиијаён лöсöдöм форма серти „гöлöсүтan право вылö ydostoverenije“ да пасjо бöржысöмјаслöн спісок—“мунic”; оланнöл выл местаын—пир лöб временнö оланнöл местаын—бöржысöс пиртö бöржысöмјаслöн спісокö личнöй ydostoverenije petködlöm бöртö, а сiž-жö „гöлöсүтan право вылö ydostoverenije“ petködlöm бöртö.

16-ој статта. Бöржысöмјас спісокын нöправилнöст јылыс (спісокјас сујтöм, спісокјасыг iškluchičtöm, ов, ним, виch, үгöм, спісокјас) 45 луныс не сорбöнжык.

17-ој статта. Бöржысöмјас спісокјас сујтöм, спісокјасыг iškluchičtöm, ов, ним, виch, үгöм, спісокјас) 45 луныс не сорбöнжык.

18-ој статта. Бöржысöмјас спісокјас сујтöм, спісокјасыг iškluchičtöm, ов, ним, виch, үгöм, спісокјас) 45 луныс не сорбöнжык.

Бöржысан фелö—зев серјознöј фелö,—сыö колö лöсöдчыны серјознöја. Бöржысöмöз колi сöмын некымын тöлыс, а бöржысöмсö дастöм да бöржысöмсö нүöдöм потребујтас велiчајшöй органiзованност.

(СССР са ЦІК IV сессија вылын Jakovlev ѡорт докладыс).

Бöржысан правыс лishitbmöн јој бöс нöправилнöја сујöм) шыбдöмјас сетсöбын ужалис јој фепутатјаслöн Сöветö, коди јој бöдöдиг спісокјас.

19-ој статта. Ужалис јој фепутатјас Сöветлöн iсполнитељнöй комитет бöржысöмјас спісокјасын нöправилнöст јылыс быд шыбдöм објазан вöдлавны кујим лунja срокон.

20-ој статта. Бöржысöмјас спісокын нöправилнöст јылыс шыбдöм вöдлалöм бöртö, ужалис јој фепутатјас Сöветлöн iсполнитељнöй комитет објазан лöб пиртö бöржысöмјас спісокö колана вес- шыбдöчыс вер-мö сетни норасöм народнöй cydb

21-ој статта. Сојузса Сöветö бöржысöмјас куја бöржысан округјасын. Народнöй суд кујим лунса срокон објазан вöдлавны спісокын нöправилнöст вылö норасöм вогса судебнöй заседање вылын шыбдöчыс d a Сöветес представителöс кордмöн ра ассыса решенијесö пирс-пир јубры кыз шыбдöчыс, сiž i Сöветлöн Народнöй судлöн решенијес окончательнöй.

III-ој глава

### СОЈУЗСА СОВЕТÖ да НАЦИОНАЛЬНОСТЈАС СОВЕТÖ БÖРЖЫСÖМЈАС КУЧА БÖРЖЫСАН ОКРУГЈАС

22-ој статта. СССР-са Конституција 34-өд статта подув вылын Сојузса Сöвет бöржысöм СССР-са гражданаён бöржысан округјасын.

23-ој статта. Сојузса Сöветö бöржысöмјас куја бöржысан округлöсöдиг тащöм принцип серти: 300 сурс населеније—округ вылö. Сојузса Сöветö бöржысöмјас куја быд бöржысан округлöсöдиг тащöм принцип серти: быд сојузнöй республикаын 25 бöржысан округ, быд автономнöй рес-

публикаын 11 округ, быд автономнöй областын 5 округ да быд национальнöй округын öти бöржысан округ. Национальностјаслöн Сöветö бöржысöмјас куја быд бöржысан округ мöдöдиг öти фепутатöс.

24-ој статта. Сојузса Сöветö да Национальностјас Сöветö бöржысöмјас куја бöржысан округјаслöн спісок јој бöдöдиг СССР Верховнöй Сöветса Президиумын öти бöржысöмјаслыг лун урчitöмкöд.

25-ој статта. Бöржысан бöллөтенијас примитöм могыс да гöлöс жыддöм могыс бöржысан округјаслöн спісок карјаслон да рајонјаслöн төрритеjыас луксö бöржысан участокјас вылö, кодјас обшишöй: Сојузса Сöветö да Национальностјас Сöветö бöржысöмјаслыг.

26-ој статта. Бöржысан участокјас лöсöдöм нүöдöс карјасын ужалис јој фепутатјаслöн карса Сöветöн, рајонјас вылö јуклöм карјасын—ужалис јој фепутатјаслöн рајоннöй Сöветјасон; сиктса местајасын—ужалис јој фепутатјаслöн рајоннöй Сöветјасон.

27-ој статта. Бöржысан участокјас лöсöдöм нүöдöс бöржысöмјаслöн 45 луныс не унжык.

28-ој статта. Сиктсöветлöн төрритеjыас да војсковöй соједићенејас лöсöдöн торја бöржысан участокјас вылö 1500—2500 морт арталомнö.

29-ој статта. Ылi Војвывса да Асыввывса рајонјасын, кöнi унжыкыс поснi сиктјас, поzö котыртавын бöржысан участокјас 100 морт олысыс не ешажык лыдöн.

30-ој статта. Карјас, промышленнöй пунктјас, а сiž-жö сиктјас да сиктсöветлöн төрритеjыас, кöнi лыддöс 2000 олысыс унжык, луксö бöржысан участокјас вылö, öти бöржысан участок вылö 1500—2500 морт арталомнö.

31-ој статта. Воинскöй частјас да војсковöй соједићенејас лöсöдöн торја бöржысан участокјас

(Возд вöгö 2-ој листбокыс)



# СССР-са ВЕРХОВНОЙ СОВЕТӨ БОРЖЫГӨМЈАС ЙЫЛЫГ ПОЛОЖЕҢІЈЕ

да „СССР-са Верховиң Советө боржыгомјас йылыс положеніелыс“ требованіе ассада солуда тоймбы.

**61-од статта.** Общественній организација ліббі ужалыс јозлоп общество, кодјас выдвігајтобы кандидатс СССР Верховиң Совета депутат, обязано предстаети Окружній ізбирательной комиссіјада ташым документас:

а) собраніелыс ліббі заседаңіелыс, коді выдвінітіс депутато кандидатс, Презідіумса шленясон кырималом протокол, кандидаты аспаралыс арлықс, оланінс, кандидатс выдвінітис организацијаң німсіз індомбы, депутато кандидатс выдвінітис собраніелыс ліббі заседаңіелыс местас, кадс да участнікласыс лыдс індомбы, протоколын сір-жо коло лоны індома депутато кандидаты ов, нім, віч, сылыс арлық, оланін, партійност, занатіже;

б) депутато кандидаты шыдчом таю ізбирательной округ куза сійбіс выставітис организацијасын баллотирујтчыны сыйн соглашом жылыс.

**62-од статта.** СССР Верховиң Совета депутато кандидат вермас гольсусутыны сомын оті окружні.

**63-од статта.** Союзса Советө боржыгомјас куза Окружній ізбирательной комиссіјада депутато кандидатс регістрірујтны откажітом вермас лоны обжалујтоба кык луня срокон Централній ізбирательной комиссіјада, кодлон реценіелыс окончательно.

**64-од статта.** Национальностас Советө боржыгомјас куза Окружній ізбирательной комиссіјада кандидатс регістрірујтны откажітом вермас лоны обжалујтоба кык луня срокон соузній, автономній республикаса, автономній області ізбирательной комиссіјада, а боржыгомјасын решекіелес — Централній.

## VII-од глава

### ГОЛОСУТАН ПОРДОК

**71-од статта.** СССР-са Верховиң Советө боржыгомјас нүдесінін оті лунбін — коді общій став СССР-лы.

**72-од статта.** СССР-са Верховиң Советө боржысан лун урчітс СССР Верховиң Совета Презідіумын, СССР Конституција 54-од статта серті боржысан срокын 2 толыс дорыс не соронжык Боржыгомјасын нүдесінін ужавтот лунбі.

**73-од статта.** Боржыгомјасын боржысан 20 лун чоңыс Участковой ізбирательной комиссіја быдлун јозділік ліббі кыр-жо мөд ногон паскыда жүбіт боржысасын боржысан лун жылыс да боржысан места жылыс.

**74-од статта.** Боржысасын гольсасетом нүдесінін боржысан лунбін час асывеан 12 час вою.

**75-од статта.** Боржысан лунбін 6 час асылын Участковой ізбирательной комиссіјаса председатель комиссіјаса мукод шленяскод отщоң пробырајті ізбирательной яшшіккес да лісінін форма серті составитом боржысасын спісокты емлун, код боржын підлало да печатајті комиссіја печатоны яшшіккес да код боржысасын саводітны сетавын гольсас.

**76-од статта.** Быд боржысасын гольсасуті ачыс, сы могыс гольсасутін вылік лісінін помешченіе спісокты емлун, код боржын підлало да печатајті комиссіја печатоны яшшіккес да код боржысасын саводітны сетавын гольсас.

**77-од статта.** Боржыгомјас нүдесінін вылік індом помешченіе.

ізбирательной комиссіјада, кодлон реценіелыс окончательно.

**65-од статта.** СССР Верховиң Совета депутато регистрірујтім кандидаты ов, нім, віч, арлық, занатіже, партійност да кандидатс выдвінітис общество кандидатс СССР Верховиң Совета депутат, обязано представити Окружній ізбирательной комиссіјада ташым документас:

а) собраніелыс ліббі заседаңіелыс, коді выдвінітіс депутато кандидатс, Презідіумса шленясон кырималом протокол, кандидаты аспаралыс арлықс, оланінс, кандидатс выдвінітис организацијаң німсіз індомбы, депутато кандидатс, ов, нім, віч, сылыс арлық, оланін, партійност, занатіже;

б) депутато кандидаты шыдчом таю ізбирательной округ куза сійбіс выставітис организацијасын баллотирујтчыны сыйн соглашом жылыс.

**66-од статта.** СССР Верховиң Совета депутато регистрірујтім кандидатс кандидатс быт коло суңы ізбирательной буллетені.

**67-од статта.** Союзса Советө боржыгомјас куза Окружній ізбирательной комиссіја да Национальностас Советө боржыгомјас куза Окружній ізбирательной комиссіја обязано, СССР-са Верховиң Советө боржыгомјасын 15 лун жылыс не соронжык печатајтны да мөддөдавын став участкөвөй ізбирательной комиссіјасын ізбирательной буллетені.

**68-од статта.** Избирательной буллетені жасын печатајтсона соответствујущоі ізбирательной округа насељеніе кыв вылын.

**69-од статта.** Избирательной буллетені жасын печатајтсона Централній ізбирательной комиссіјада лісінін форма серті да сымында, медым обеспечітни быд боржысасын ізбирательной буллетені.

**70-од статта.** Быд организација, коді выставітіс кандидатс, кодс регистрірујтіма Окружній ізбирательной комиссіјада, кыч і СССР-са быд гражданынлы, сетье таю кандидат востындык собраніе жылын, печатын да мукод ногон беспрепятственіе агітірујтас право СССР-са Конституција 125-од статта серті.

**71-од статта.** Участковой ізбирательной комиссіја быдлун јозділік ліббі кыр-жо мөд ногон паскыда жүбіт боржысасын жасын да боржысан места жылыс.

**72-од статта.** СССР-са Верховиң Советө боржысан лун урчітс СССР Верховиң Совета Презідіумын, СССР Конституција 54-од статта серті боржысан срокын 2 толыс дорыс не соронжык Боржыгомјасын нүдесінін ужавтот лунбі.

**73-од статта.** Боржыгомјасын боржысан 20 лун чоңыс Участковой ізбирательной комиссіја быдлун јозділік ліббі кыр-жо мөд ногон паскыда жүбіт боржысасын жасын да боржысан места жылыс.

**74-од статта.** Боржысасын гольсасетом нүдесінін боржысан лунбін час асывеан 12 час вою.

**75-од статта.** Боржысан лунбін 6 час асылын Участковой ізбирательной комиссіјаса председатель комиссіјаса мукод шленяскод отщоң пробырајті ізбирательной яшшіккес да лісінін форма серті составитом боржысасын спісокты емлун, код боржын підлало да печатајті комиссіја печатоны яшшіккес да код боржысасын саводітны сетавын гольсас.

**76-од статта.** Быд боржысасын гольсасуті ачыс, сы могыс гольсасутін вылік лісінін помешченіе спісокты емлун, код боржын підлало да печатајті комиссіја печатоны яшшіккес да код боржысасын саводітны сетавын гольсас.

**77-од статта.** Боржыгомјас нүдесінін вылік індом помешченіе.

ізбирательной комиссіјада, кодні помешщеніе окончательно. Участковой ізбирательной комиссіја, да ізбирательной буллетені жасын кандидатс.

**68-од статта.** Боржысасын ізбирательной комиссіјада, кодні заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**69-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**70-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**71-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**72-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**73-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**74-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**75-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**76-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**77-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**78-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**79-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**80-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**81-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**82-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**83-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**84-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**85-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**86-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**87-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**88-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**89-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**90-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**91-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**92-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**93-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**94-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**95-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**96-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**97-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**98-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**99-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**100-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

шшеніеын гольсасетан кадб боржысан агитація нүдні оз летс.

**83-од статта.** Избирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**84-од статта.** Боржысан лунса 12 час вою Участковой ізбирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

## VIII-од глава

### БОРЖЫГӨМЈАСЛЫГ РЕЗУЛЬТАТЈАС ОПРЕДЕЛЕІТӨМ

**85-од статта.** Помешченіеын, кодні Участковой ізбирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

**86-од статта.** Боржысан лунса 12 час вою Участковой ізбирательной буллетені жасын заполніти кынвертлеге ізбирательной буллетені.

# СССР-са Верховнöј Сöветö бöрjысöмјас јылыс положенїје

(П О М)

екземплярöн, кодö пасыссö депутатö быд кандидатöн получитöм

101-од статта. Окружнöј ізбирательнöј комиссия составлајтö гöлöсјаслöн лыд.

101-од статта. Окружнöј ізбирательнöј комиссия составлајтö гöлöсјаслöн лыд.

102-од статта. Окружнöј ізбирательнöј комиссия протокол колöлоны индöма:

а) округ кузä бöрjысöјаслöн обшишöй лыд;

б) бöрjысöјаслöн обшишöй лыд, кодјас участвуети ти гöлöсјаслöн лыд;

в) гöлöсјаслöн лыд, кодјас сöтöма депутатö быд кандидат вбсна;

г) Окружнöј ізбирательнöј комиссия сöтöм шыöдчомјас да норасöмјас жеңишика гïжбом да Окружнöј ізбирательнöј комиссиян прими тöм решенијејас.

103-од статта. Гöлöсјас лыдöм помалöм бöрын 24 часыс не соронжык Сојузса Сöветö бöрjысöмјас кузä Окружнöј ізбирательнöј комиссияна председатель, а сиз-жö Национальностjas Сöветö бöрjысöмјас кузä Окружнöј ізбирательнöј комиссияна председатель обязано бöрjом кандидатлы сöтö бöрjом лылыш удостоверенїје.

104-од статта. СССР Верховнöј Сöветса депутатö кандидат, коди получитö гöлöсјаслöс абсолютнöй большинствосö, мöд ногон-кö, став гöлöсјасыс жыныс унжыксö, кодјас сöтöма округын да признайтöма дејствитељнöйасын, лыдöм сöтöма бöрjомаён.